

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. I. Vtrum glorificatio & justificatio, & quæcunque efficax vocatio, sint effectus prædestinationis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

xilio supernaturali destitutus. Ratio est, quia in statu elevationis naturæ humanæ ad ordinem supernaturalem, impossibile est quod de facto ponatur conversio in Deum ut authorem naturalem, sine conversione in eum ut authorem supernaturalem, ut docetur in Tractatu de gratia: unde cum ille homo ductum rationis naturalis sequens in appetitu boni & fuga mali, esset in Deum ut authorem naturæ conversus, esset etiam implicite, saltem conversus in illum ut authorem supernaturalem, ac proinde haberet fidem de illo, saltem implicitam; & Deus in tali casu aliquem fidei predicatorem ad eum dirigeret, ut ei explicitè proponeret mysterium Trinitatis & Incarnationis, aliaque ad salutem necessaria, sicut misit Petrum ad Cornelium, & Paulum ad Macedones; vel per internam inspirationem illum immediatè per seipsum instrueret ac illuminaret. Solutio est D. Thomæ 2. 2. quæst. 1. q. art. 4. ad 3. ubi loquens de Cornelio, dicit: *Ille infidelis non erat, alioquin eius operatio accepta non fuisset Deo, cui sine fide nullus placere potest: habebat autem fidem implicitam in Deum, manifestatà Evangelij veritate, unde ut eum in fide plenius instrueret, missus est ad eum Petrus.*

Querunt hic aliqui, an prima gratia seu primus prædestinationis effectus cadat, vel cadere possit sub merito operum procedentium à gratia? Verum quæstio ista propriam sedem habet l. 2. quæst. 1. 14. & 3. parte quæst. 2. ubi fusè tractatur, an principium meriti possit cadere sub merito?

174 Dubitari etiam potest, an purus homo possit esse causa meritoria prædestinationis alterius, quoad omnes suos effectus. Partem affirmativam tenet Vasquez, hic disp. 94. ca. 5. cuius fundamentum est, quia idem est mereri prædestinationem quoad omnes suos effectus, & illam mereri quoad primum, cum cæteri ab isto dependant: Sed purus homo potest alteri mereri, vel impetrare primum prædestinationis effectum, scilicet primam vocationem, seu primam gratiam excitantem, ut patet in D. Stephano, qui suis orationibus obtinuit à Deo aliquas gratias prævenientes, quibus D. Paulus est conversus: unde dicit Augustinus, *Si Stephanus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet*: Ergo purus homo potest esse causa meritoria prædestinationis alterius, quoad omnes suos effectus.

175 Neque valet fidicæ, orationem illam Stephani, cum fuerit medium conducens ad glorificationem Pauli, fuisse primum suæ prædestinationis effectum. Nam contra hoc potest instari: Licet merita Christi quibus nostram prædestinationem promeruit, cum effectu conducant ad nostram glorificationem, non possunt tamen dici esse nostræ prædestinationis effectus: Ergo similiter quamvis oratio S. Stephani fuerit medium conducens ad glorificationem Pauli, non potest tamen esse, nec dici effectus prædestinationis illius.

176 Hæc tamen opinio, ut dicit Suarez libro 2. de causis prædestinationis ca. 24. non solum est falsa, sed etiam singularis, & consequenter explodenda; unde dicendum est cum communi Theologorum sententia, purum hominem non posse mereri aut impetrare omnes effectus prædestinationis alterius, & consequenter nec esse causam prædestinationis illius.

177 Ratio fundamentalis hujus assertionis deducitur ex opposito fundamento Vasquezii. Nam

A quando unus homo impetrat, aut meretur alteri primam gratiam vocantem, cum reliquis: tunc primus effectus prædestinationis (D. Pauli v.g. ut in eodem exemplo persistamus) non est prima illa gratia inherens Paulo, sed oratio potius D. Stephani, est unus ex effectibus, & prior prædestinationis Pauli. Ergo talis oratio non potest esse causa primi effectus prædestinationis Pauli. Consequentia patet, Antecedens probatur. Quodcunque beneficium & gratia conducens cum effectu ad glorificationem alicujus hominis, est effectus prædestinationis illius, quia est medium ad illam, ut dicemus disputatione sequenti: Sed oratio v.g. D. Stephani, fuit medium conducens ad salutem & glorificationem Pauli: Ergo fuit effectus prædestinationis illius. Ex quo deducitur, potius esse dicendum, orationem Stephani pro Paulo ortam habuisse & emanasse à Prædestinatione Pauli, quam è contra, quòd oratio Stephani meruerit aut impetraverit prædestinationem Pauli. Unde patet responso ad fundamentum Vasquezii.

B Ad instantiam, nego paritatem. Ratio discriminis est, quia merita Christi Domini, cum pertineant ad gratiam unionis, & non adoptionis, & sint ordinis hypostatici, qui in infinitum ordinem gratiæ excedit, non possunt esse effectus nostræ prædestinationis, quæ non extenditur ad dona tam alta, sed tantum ad illa quibus proximè, vel remotè adoptamur in filios Dei; imò potius è contra omnes effectus prædestinationis Christi, quæ est causa nostræ tripliciter. Primo in genere causæ finalis, juxta illud Apostoli 1. ad Corinth. 3. *Omnia vestra sunt, vos autem Christi, Christus autem Dei*. Secundo in genere causæ formalis, seu exemplaris, quia ut dicit idem Paulus ad Rom. 8. *Quos præcivit, & prædestinavit conformes fieri imaginì filij sui*. Unde Augustinus cap. 15. de prædestinatione Sancti, vocat Christum, *Præclarissimum lumen prædestinationis & gratiæ*. Tertio in genere causæ efficientis, saltem moralis & meritoria, quia suis actionibus & passionibus nobis promeruit omnes prædestinationis effectus: juxta illud Apostoli ad Ephes. 1. *Qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in caelestibus in Christo*: id est per Christum, & ejus merita. Sed de hoc fusè in Tractatu de Incarnatione.

DISPUTATIO III.

De effectibus prædestinationis.

C Consideratis causis divinæ prædestinationis, consequens est ut ejus effectus investigemus; acturi postea de illius certitudine, ejusque cum libertate concordia.

ARTICULUS I.

Utrum glorificatio & iustificatio, & quæcunque efficax vocatio sint effectus prædestinationis?

A Gimus hic solum de justificatione per peccatum non interrupta, & de vocatione efficaci. An verò gratia per peccatum interrupta, & vo-

vocationes inefficaces, inter effectus prædestinationis computari debeant, dicemus articulo sequenti.

§. I.

Quibusdam præmissis, referuntur sententia.

Notandum primo: Quod sicut duo solent distinguui genera actuum charitatis, quorum aliqui dicuntur elicitivi, & immediatè ab illa procedentes, ut amor Dei & proximi. Alii vocantur imperativi, qui scilicet immediatè ab alia virtute eliciuntur, & à charitate solum imperantur, & à natura supernaturali diriguntur & ordinantur, ut ieiunare, vel martyrium pati propter Deum. Ita etiam duo distinguui debent genera effectuum prædestinationis: quidam sunt immediatè quasi elicitivi ab ipsa prædestinatione; alii vero mediatè, & quasi imperativi, quia sunt ab illa providentia, naturali scilicet, aut etiam supernaturali generali; ordinantur tamen per prædestinationem ad ejus proprium finem, vitam aëternam. Sicut enim gratia utitur naturæ ut sibi inferiori & subditæ, ita & prædestinatio imperat naturali providentiæ, & dirigit illam ad suum finem.

Notandum secundo: Tres condiciones esse requiritas & sufficientes, ut aliquid sit effectus prædestinationis. Prima, quod causetur à Deo. Secunda, quod causetur ex intentione efficaci dandi gloriam. Tertia, quod de facto conducat ad ejus consecutionem. Quod prima conditio requiritur, patet: nam tam prædestinatio, quam ejus executio ad hunc sumpta, est in Deo: Ergo effectus prædestinationis est effectus Dei. Et per hoc excluduntur peccata à ratione effectus prædestinationis, quia illa non possunt à Deo causari, sed solum extra spheram activitatis illius. Quod etiam necessaria sit secunda conditio, non minus est evidens: quia prima intentio efficax dandi gloriam, est radix & causa electionis, & executionis mediolorum, & omnium quæ ad negotium prædestinationis concurrunt: Ergo omnia media prædestinationis procedunt ex hac efficaci intentione; prædestinatio enim solum ordinat & exequitur media ex vi illius intentionis excoegitata. Ex hac conditione sequitur tertia: nam si ex intentione efficaci dandi gloriam, provenire debent omnes effectus prædestinationis, illi ad gloriam consecutionem cum effectu debent conducere; voluntas enim Dei efficax frustrari non potest. Addunt aliqui quartam conditionem, quod scilicet id quod dicitur effectus prædestinationis, sit per Christum, vel detur ex meritis Christi, quia ut dicitur Act. 4. Non aliud nomen est sub celo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri. Et Paulus ad Ephes. 1. Prædestinavit nos in adoptionem filiorum, per Jesum Christum. Cæterum hæc conditio non est per se & intrinsecè requiritur ad prædestinationem absolutè, sed ut de facto sit in nobis: nam gratia collata bonis Angelis in primo instanti creationis fuit effectus prædestinationis illorum; & tamen juxta probabiliorem sententiam, non fuit ex meritis Christi, eo quod illi non fuerint redempti, & gratia ex meritis Christi concessa, redemptiva & sanativa sit. Et si status Innocentiæ durasset, adhuc homines fuissent prædestinati; & tamè Filius Dei non fuisset homo, ut ex Tractatu de Incarnatione suppono.

Hæc generali doctrinæ præsupposita, ad effectus prædestinationis in particulari descendim;

A & querimus utr um glorificatio, & justificatio, & quæcumque efficax vocatio, sint effectus prædestinationis? In qua difficultate varia sunt Authorum placita: Durandus enim in 1. dist. 41. quæst. 2. docet solum gratiam esse effectum prædestinationis, non gloriam. Alii è contra solum gloriam dixerunt esse effectum prædestinationis non verò gratiam, quod tribuitur Gabrieli, Ocho, & aliis. Alii autem existimant solum gloriam, & primam gratiam justificantem, inter prædestinationis effectus contineri, unde ab illis excludunt dispositiones ad gratiam, & vocationes etiam efficaces. Ita D. Bonaventura art. 1. quæst. 1.

B Cæterum communis sententia inter Theologos est, hæc tria inter præcipuos prædestinationis effectus debere computari: hos enim videtur enumerare Apostolus ad Rom. 8. dicens: Quos prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & iustificavit; quos autem iustificavit, hos & glorificavit. Nec movere debet quod Paulus loquitur de præterito, vocavit, iustificavit, glorificavit: id enim ponitur (inquit S. Thomas in ca. 8. ad Rom. lect. 6.) vel propter certitudinem futuri, vel quia quod in quibusdam est futurum, in aliis est completum. Unde sic

§. II.

Conclusio affirmativa statuitur.

Dico igitur: Glorificatio, justificatio & quæcumque efficax vocatio, sunt effectus prædestinationis.

Probatum primo conclusio quoad omnes partes. Prædestinatio est præparatio mediolorum efficaciter inferentium finis consecutionem, & consequenter causat media, & ad finem extenditur; sicut medicus applicans efficaciam remedia salutis, non solum causat media, sed etiam sanitatem quæ est finis: At vocationes efficaces, & justificatio non interrupta, sunt media efficaciter inferentia consecutionem finis, & glorificatio est finis obtinendus: Ergo ad omnia hæc extenditur prædestinationis causalitas.

Probatum secundo conclusio, quantum ad primam partem, contra Durandum. Glorificatio, seu consecutio gloriæ, est aliquis effectus de novo in rerum natura à Deo factus: Ergo & provifus, si quidem Deus nullum effectum facit nisi providentiæ suæ. Vel ergo ille effectus est ex providentiæ generali, seu communi reprobis & prædestinatis, vel tantum prædestinatorum propria? Primum dici non potest, cum reprobi cadant à gloria, nec illam consequantur, & in hoc præcisè à prædestinatis distinguantur: Ergo debet esse à providentiæ speciali prædestinatorum, seu ab ipsa prædestinatione, & sic est effectus ejus. Unde D. Thomas hic art. 3. ad 2. ait: Prædestinatio est causa eius quod expectatur in futura vita in prædestinatis, scilicet gloriæ, & eius quod percipitur in presentia, scilicet gratiæ.

Tertio secunda & tertia pars conclusionis, contra Gabrielem, & D. Bonaventuram suaderi potest, ex absurdo & inconvenienti quod sequitur ex illorum sententiâ: scilicet dari causam meritoriam, vel saltem dispositivam primi effectus prædestinationis, quod à Theologis, ut Pelagianorum vel Semipelagianorum error, communiter reprobatur, ut constat ex dictis disputatione præcedenti. Sequela probatur: Juxta communem Theologorum sententiam, nostris bonis operibus

bus à gratia profectis, gloriam de cōdigno pro-
meremur: Ergo si illa sit primus, imo & unicus
prædestinationis effectus, ut docet Gabriel, ma-
nifestum est dari in nobis causam meritoriam,
non solum de congruo, sed etiam de condigno,
primi effectus prædestinationis. Idem inconve-
niens sequitur ex sententia D. Bonaventuræ: si
enim sola gloria & gratia justificans sit præde-
stinationis effectus, dabitur ex parte nostra causa
saltem dispositiva ad primum effectum prædesti-
nationis, cum ad gratiam justificantem actus nos-
tri saltem dispositivè concurrant, ut docent
Theologi in materia de justificatione. Ut ergo
hæc vitentur inconvenientia, dicendum est, nec
solum gloriam, nec solum gratiam justificantem
sed etiam primam gratiam auxiliantem, & pri-
mam vocationem efficacem, quarum nulla dat-
tur ex parte nostri causa meritoria vel dispositi-
va, ut ostendimus disputatione præcedenti, in-
ter prædestinationis effectus annumerari.

§. III.

Solvuntur obiectiones.

7 **O**bjicies primò cum Durando. Prædestinatio
non est de fine sed de mediis quibus perve-
nitur ad finem, unde ab Augustino definitur: *Præ-
scientia & preparatio beneficiorum, quibus certissime
liberantur quicumque, liberantur.* Sed glorificatio fi-
nis est, & non medium: Ergo non est prædesti-
nationis effectus.

Disp. 1.
art. 3.

8 Confirmatur primò: Prædestinatio supponit
efficacem electionem ad gloriam: illa enim, ut
suprà ostendimus, cōstitit formaliter in actu im-
perii, qui electionem efficacem supponit: At ex vi
hujus electionis efficacis constituitur beatitudo
futura: Ergo actus in quo essentia prædestina-
tionis cōstitit, gloriam ut futuram supponit, &
consequenter illam non causat.

9 Confirmatur secundo: Omnis effectus præde-
stinationis debet esse objectum illius: Sed glori-
ficatio non est objectum prædestinationis: Ergo
nec ejus effectus. Probatur minor: Objectum
prædestinationis debet esse objectum non in-
tentionis, sed electionis: At beatitudo nō est ob-
jectum electionis, cum objectum electionis, ut ab
intentione distincta sit medium & non finis; bea-
tudo autem finis sit, & non medium: Ergo glori-
ficatio non est objectum prædestinationis.

10 Ad objectionem, relictis variis solutionibus
respondeo communi solutione, quam in prima
probatione conclusionis insinuavi, prædestina-
tionem immediatè esse de mediis; quia tamen
hæc in executione efficaciter inferunt finem,
mediatè esse de fine.

11 Ad primam confirmationem, concessa Majori,
distinguo Minorem, illamque concedo de futu-
ritudine inchoata, & in ordine intentionis; se-
cūs autem de futuritione completa, & in ordine
executionis: cum quo bene stat, quod prædesti-
natio quæ essentialiter in actu imperii cōstitit,
posterior sit electione ad gloriam, & concurrat
ad dandam illi futuritionem completam, ut su-
prà fuse declaravimus.

Disp. 1.
art. 3.

12 Ad secundam, concessa Majori, distinguo Mi-
norem. Non est objectum prædestinationis, im-
mediatum concedo: mediatum nego. Ad impu-
gnationem: concessa Majori, similiter distinguo
Minorem. Beatitudo non est objectum electio-
nis, immediatum concedo: mediatum nego. Cum

A enim finis in executione causetur à mediis, quæ
sunt immediatum electionis objectum, est ob-
jectum electionis saltem mediatum, non quidem
prout est causa finalis, seu prout est in intente-
ne, sed prout est terminus, & in executione.

Objicies secundo cum Gabriele & D. Bonaventura: Effectus prædestinationis nequeunt ef-
fè reprobis & prædestinatis communes: Sed pra-
stificatio & vocatio sunt communes electis &
reprobis, cum multoties istis concedantur, sicut
& illis: Ergo non sunt prædestinationis effectus.

Respondeo concessa Majori, negando Minorem: Licet enim vocatio & justificatio possint in
reprobis inveniri, non tamen eodem modo
quo in prædestinatis; quia in his inveniuntur
cum ordinatione efficaci & perseverantia usque
ad consecrationem gloriæ, in reprobis sine illa,
unde non eodem modo se habent.

B Ex dictis in hæc conclusionem colliges, amorem
beatificum, gaudia accidentalia, & omnia quæ
beatitudinem & gloriam consequuntur, esse effe-
ctus prædestinationis: cum omnia hæc ad eandem
providentiam pertineant, ad quam pertinent
gratia & gloria; sive ut proprietates necessariè
consecuta, sive ut accidentia exornantia.

ARTICULUS II.

C *An gratia per peccatum interrupta, & voca-
tiones inefficaces, inter effectus prædesti-
nationis computari debeant?*

§. I.

Resolvitur prima pars quæstio.

Dico primò: Gratia interrupta per peccatum,
est effectus prædestinationis, non solum ut
recuperata per penitentiam, sed etiam ut pri-
mò collata.

Hanc statuo contra Vasquez, & paucos Re-
centiores, ipsum secutos. Et quidem quod prout
recuperata, sit effectus prædestinationis, non ne-
gat Vasquez, loquendo de recuperatione nun-
quam interruptenda; nam si recuperata iterum
amittatur, idem est dicendum de illa, ac de pri-
mò collata, semel interrupta. Quod autem ut
primò collata, sit effectus prædestinationis, sic
potest suaderi. Gratia interrupta, quatenus pri-
mò collata, cum effectu conducit ad finem præ-
destinationis, & influit in beatitudinem: Ergo est
effectus prædestinationis. Consequentia patet.
Antecedens probatur. Propter illam gratiam
quæ peccatum præcessit, datur prædestinatio-
nis gradus gloriæ, ultra gradum corresponden-
tem gratiæ in qua resurgit, vel saltem datur i-
dem gradus gloriæ novo titulo, ut abstrahamus
ab opinionibus, sicut docent Theologi in Tra-
ctatu de penitentia, quando agunt de revivi-
scentia meritorum. Ergo illa gratia quæ præces-
sit, ex eodem ipso jure quod ante lapsum habuit
influit in beatitudinem, & ad finem prædestina-
tionis conducit.

E Confirmatur & explicatur hoc: Duobus ho-
minibus existentibus æqualibus in contritione,
& gratia, illi per se correspondente, datur major
gloria illi qui ante lapsum habuit majorem gra-
tiam: Ergo gloria non solum est effectus contri-
tionis, & gratiæ illi correspondentis, sed etiam
gratiæ per peccatum interruptæ; contritio enim